

Szerkesztőség:
Fő-utca 30. szám.

Idé intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen küldemény nem fogadtatik el.

Kézirat vissza nem adatik.

SOMOGYI ELLENŐR

KÖZÉRDEKŰ és TÁRSADALMI LAP.

MEGJELEN MINDEN HÉTEN EGYSZER, SZERDÁN.

Szerkesztő: Németh Zoltán.

Kiadóhivatal:

Kaposvárott „Berzsenyi Dániel könyvnyomda,” hová az előfizetési, hirdetési s egyéb pénzek, úgy a felszólalások intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 6 korona.
Fél évre . . . . . 3 korona
1/4 évre . . . 1 korona 50. fillér

Nyilttér petitsora: 20 fillér

A földművesek.

—h. Egy memorandumot kaptunk, számos tekintélyes egyén aláírásával, — mely a februári törvényhatósági közgyűlés elé lesz terjesztve s innét adressáltatik a földművelési miniszterhez és pártolás végett a többi törvényhatóságokhoz. Végső elintéző foruma persze a törvényhozás lesz.

Alig lehet a nagy tanulmány és tapasztalatra valló és felette jogos előterjesztéshez valami hozzá tenni való; csak azt konstatáljuk, hogy az indítvány teljesen jogos és a magyar állam gazdaközönségének nagyon is érdekében áll.

Szívesen üdvözöljük a kezdeményezést, mely a Somogy megyei gazdasági egyesület és elnöke Somssich Andor érdemei közé sorolandó s óhajtuk és hiszük, hogy azt a törvényhatósági bizottság; a miniszter és a képviselő ház is méltatni fogja és a siker nem marad el.

Itt közöljük a memorandumot egész terjedelmében s ajánljuk lapunk olvasói és Somogy megye gazdaközönségének szíves pártolásába . . . saját érdekében és az állam érdekében.

„Köz tudomásu azon sajnos tény, hogy hazánkban a mezőgazdaság fokozatosan súlyos körülmények közé jutott, úgy hogy már-már a válság küszöbén áll.

Jól tudjuk, hogy a válság nem kizárólag hazánkra szorítkozik, hanem más országokban is éreztetni romboló hatását; miből önként következik, hogy annak okai sem tisztán hazai viszonyainkban rejlenek; következőleg egészen önmagunk által nem is orvosolhatók.

Tudjuk azt is, hogy a válság okainak elhárításában maguknak a mezőgazdáknak kell a főszerepet vinniök; de bármily szorgalmas, ügyes, takarékos és képzett legyen is a gazda, egymagában nem képes a gazdaságra nehezítő nem természeti hatásokat ellensúlyozni és elhárítani.

Ha tehát a törvényhozás és kormány nem adják meg a gazdának ama segítséget, mely őt, mint a magyar állam egyik legfőbb tényezőjét más foglalkozásuak jogos érdekeinek sérelme nélkül jogosan megilleti: akkor a gazdának a válság elleni küzdelme egy meddő harc marad, melyben a győzelemre való kilátás nélkül senyved el ereje s fog az ő végkimerülése bekövetkezni.

Épen azért szükségesnek tartjuk, hogy úgy a kormány, mint a törvényhozás ezentul — félretéve minden politikai és pártérdeket — megtegyen saját hatáskörében mindent, a mivel a mezőgazdaság válságos helyzetén enyhíteni, a baj súlyosodását megakadályozni s majdan kedvezőbb viszonyokat létrehozni lehetséges.

S hogy a fennírt tényezőket a közvélemény azon iránybani eljárásra ne csak ösztönözze, hanem ha szükséges kényszerítse is, szükségesnek tartjuk, hogy a törvényhatóságok, mint a közóhaj megnyilatkozásának alkalmas közegei szintén felemeljék szavukat, hogy így ne csak a sajtó és szaktestületek, hanem az egész ország jelezze a

baj súlyos voltát és követelje az orvoslást.

Indítványozzuk tehát, hogy Somogy megye törvényhatósági bizottsága írjon fel a képviselőházhoz és kormányhoz, hogy figyelembe véve a mezőgazdaság válságos helyzetét, tegyék meg mindazon törvényhozási és kormányintézkedéseket, melyek a baj súlyosodásának megakadályozására, annak enyhítésére s majdan kedvezőbb mezőgazdasági viszonyok létrehozására alkalmasak, továbbá hogy jövőre is mindez intézkedésükben — más jogos érdekek sérelme nélkül — kellő figyelemre méltassák a mezőgazdasággal foglalkozók jogos érdekeit.

Végre indítványozzuk, hogy hasonló irányu feliratok intézése végett keressenek meg az ország törvényhatóságai is.

A mezőgazdaság érdekében teendő törvényhozási és kormányintézkedések legfontosabbjaként a következőket jelöljük meg:

1-ször. A kereskedelmi szerződések megkötésénél a mezőgazdasági és egyéb termelési ágak érdekei helyes egyensúlyban érvényesüljenek.

2. A vámtariffa megállapításánál a mezőgazdasági terményeink ugyanazon védelemben részesüljenek, melyben az osztrák ipar termékei részesülnek.

3. A külföldi gabona behozatala körül felmerülő törvénytelen ségek és szabálytalanságok szüntessenek meg.

4. A tőzsdének a mezőgazdaságra káros üzemelése szüntessenek meg és a tőzsdetörvényhatóság illetősége szabályoztassék.

5. A vasúti és hajózási tarifák a külföldre vitt mezőgazdasági terményekre nézve lehetőleg szállíttassanak le; a tariffa kedvezmény minden vidék tekintetében terjesztessék ki; a közös vámterületre külföldről érkező mezőgazdasági nyers termények — a létező kereskedelmi szerződések határain belül — a belföldi terményeknél kedvezőbb szállítási tarifában ne részesüljenek.

6. A hitellelalkönyvek átalakítása minél előbb fejeztessék be.

7. A mezőgazdasági hitel szövetkezeti alapon szerveztessék és tétessenek meg a kellő intézkedések, hogy az osztrák-magyarbank nyújtson a gazdáknak is személyes hitelt.

8. Adórendszerünk alakíttassék át akként, hogy az ne kizárólag a földdel bírókra nehezedjék, hanem az állami teherviselésbe vonassak be, hathatós rendszabályokkal azon elemek is, melyek a teherviselés alól eddig jogtalanul kivonták magukat; vétessenek tehát szigorubb ellenőrzés alá a különböző vállalkozók és üzerek jövedelmei és adóztatassanak meg a tőzsdeti kötések is.

9. A hozandó törvényeknél a kiadandó kormányrendeleteknél vétessenek figyelembe a mezőgazdaság válságos helyzete; amiért csak oly intézkedések tétessenek, melyek multhatatlanul szükségesek és közvetlenül hasznosak, hogy a törvényhatóságok, különösen pedig a községek háztartásai a fokozódó és már is elviselhetetlen terhek alól mentesítve legyenek.

Ugyanezen szempont legyen irányadó a létező törvények és kormányrendeletek végrehajításánál is.

10. A fogyasztási adók rendszere a mezőgazdasági érdek szemmel tartásával alakíttassék át.

11. A telepítési ügy állami pénzerővel fejlesztessék.

12. Az ország különböző és e célra alkalmas részein ipartelepök állíttassanak fel és különösen azon iparágak részesüljenek állami támogatásban, melyek mezőgazdasági nyersterményeket dolgoznak fel.

13. Víz közlekedési utaink fejlesztessenek.

14. Az öntözés és talajjavítás minél nagyobb mérvben lehetővé tétessék és előmozdíttassék.

15. A phloxera által elpusztított szőlők felújítása végett az állam egyeseknek és szövetkezeteknek — hozandó törvény alapján — kamat nélküli előlegeket adjon s ily felújított területek több évi adómentességben részesüljenek.

16. Szüntessenek meg mindazon akadályok — a létező vámszerződések korlátain belül — melyek állatkivitelünk elé gördülnek s az állatok jobb értékesíthetése végett fogyasszon úgy a közöshadsereg, mint a honvédség juh- és sertéshust is; továbbá szüntesse meg a közöshadsereg, mint a honvédség mindazon rendszabályokat, melyek akadályul szolgálnak arra, hogy loállományukat nagyobb mérvben közvetlenül a tenyésztőktől szerezhessék be.

17. A földművelési iskolák és gazdasági intézetek szervezete s a vándortanítói intézmény a gyakorlati élet követelményei szerint alakíttassék át; továbbá a népiskolák tanrendszere is ily irányban módosíttassék és felsőbb gazdasági akadémia létesíttessék.

18. Szerveztessék a gazdasági érdekeképviselő független alapon.

Mindezen követelmények távolról sem meritik ki a gazdasági állapotok javítására szolgáló teendőket; felette számos és inkább a részletek körébe eső kérdés lenne még felhozandó; azonban célunk nem lehet az összes mezőgazdasági kérdéseket fejtegetni, csupán a főbb és fontosabb teendőkre kívánunk rámutatni azon reményben, hogy egy böles és a mezőgazdasági érdekeket komolyan vevő s azokért már az általános jólét előmozdítása szempontjából is igazán lelkesedő törvényhozás és kormány, ki fogják tudni választani a sürgős teendőket azok közül, melyek a távol jövőben valósíthatók csak meg s ki fogják tudni választani létező intézményeinek köréből mindazokat, melyek mint a mezőgazdaságra hátrányosak megszüntetendők s közzgazdasági politikájukban figyelembe veendők, hogy a változott viszonyok folytán a mezőgazdasági terményeinknek külföldre való kivitele ma már mindinkább szűkebb térre szorul.“

Aláírások:

Somssich Andor, Bereczk János, Véssey Mihály, Zalay Kálmán, Kovács S. Gyula, Tallán Andor, Sárközy Jenő, Ivánkovits István, Nagy Pál, Bertalan Alajos, Lehner Sándor, Vörös János, Véssey Sándor, grf. Széchenyi Imre, Igmándy Aladár, Szakáll Mihály, Marton Lajos, Kapotsfy Jenő, Zalay Károly,

Chernel Gyula, Somogyi Gyula, Berzsenyi Gyula
Renner Gusztáv, Makfalvai Géza, Rothmayer
Imre, Bosnyák Géza, Svastics Aladár, Thassy
Elemér.

Tűz és jégbiztosítási szövetkezet és még valami.

Válasz a „Somogyi Ellenőr” f. é. 2-ik számában megjelent
hasonezímű cikkéről.

A „Somogyi Ellenőr” f. é. 2. számában Tűz és jégbiztosítási szövetkezet és még valami cz. cikk jelent meg névtelenül, melyre reflektálni kívánok, minthogy annak adatai tévesek, és az olvasó közönséget tévedésbe ejthetik.

Az egész cikkben egy bizonyos szocialistikus hang vonul végig, megtámadja először is a biztosító részvénytársaságokat, mivel igen nagy a bűnik, gazdagok és hatalmasak, és a szövetkezeteknek hü apostola, buzgón hirdeti azoknak üdvözítő tanait, mert csakis a szövetkezetnél van a mennyország kulcsa, csakis ez az egyenes út mely Rómába vezet. „Ess führt kein anderer Weg nach Küsnacht hin.”

Nézzük csak voltaképpen mi az elemi biztosítás czélja? Az, hogy a biztosított csekélyke kis díjért védje magát az elemi károk ellen, mivel a biztosító intézet tűz vagy jégkárát megtéríti. És vajjon ki képes inkább a fizetési kötelezettségeknek megfelelni, egy erős tőkével rendelkező intézet-e, vagy pedig egy a kölcsönösség elvén alapuló gyenge kis szövetkezet, hol alaptőke nincs is? Melyik érdemli inkább a közönség bizalmát?

Számokkal dokumentálja a t. névtelen cikkíró ur, hogy az intézetek a földmives nép véres verejtékéből mily vagyont gyűjtenek. „A földmives nép véres verejtékéből!” Milyen fájdalmasan hangzik! És ha ennek a szegény, földmives népnek leég a háza, vajjon ki téríti meg a kárt, az intézet-e vagy a cikkíró ur? És hol csurog ez a véres verejték, hol koplal ez a szegény nép a biztosítási díjért? Sehol, csak a cikkíró ur képzeletében.

Vegyük csak a normalis mértéket. Egy polgárnak átlag 300 frtot érő zsupetejű ingatlanai vannak. Az évi biztosítási díj illetékekkel együtt 3 frt 46 kr. Ha azonban 6 évre biztosít, 15% engedményt vagy 1 ingyen évet; ha 10 évre 20% engedményt vagy 2 ingyen évet élvez. Az átlagos évi díj előbbi esetben 2 frt 11 kr-ra redukálódik, utóbbi esetben 2 frt 96 kr-ra. Tehát ez a szegény földmives nép naponként 0.8 krajczárt fizet az intézetnek, mely ezen nyolcz tized krajczárért naponként viseli a 300 frt kockázatát, és kötelezi magát tűzkár esetén az összeget megtéríteni.

Ehhez járul még, hogy a verseny a díjakat szabályozza, és azok fokozatosan olcsóbbodnak.

Ha már most az intézetek nyereséggel dolgoznak, az szorgalmas rationalis munka és a kedvező véletlen eredményei, a nyereség a részvényesek közt felosztatik, ez őket illeti, mivel pénzüket fektették a vállalatba, azt kockáztatták, azt rossz üzletmenet esetére el is veszthetik. És vajjon mi különbség van e szempontból az intézetek közt? Nem adnak-e osztalékot a bankok, takarékpénztárak, földhitelintézetek, gőzmalmok és más ipar és kereskedelmi vállalatok? Ezeknek szabad nyerniök csak a biztosító intézetnek nem?! Ezek részvényesei tisztességes jellemes férfiak, amazoké pedig vampirok?! Difficile est satyram non scribere!

Erősen hangsúlyozza a névtelen cikkíró ur, hogy az elszámálhatatlan intézeti hivatalnok sereg a biztosítási díjakból uri mód él.

Tudtommal még egy hivatalnok sem szerzett csupán fizetéséből irigylésre méltó vagyont. Ezek dolgoznak reggeltől estig, és az élet fenntartásra szükséges jövedelmüket fizetésük képezi. Hogy a szövetkezetek fizetik-e hivatalnokaikat nem tudom. Ah az önzetlen hazafias szövetkezetek hivatalnokai mind földöntúli lények; ők nem reflektálnak profán anyagi fizetésre! Ők megelégednek isteni nektárral ambróziával és hazafias meleg kézzel szorítással is. Bizonyosan így van. Csunya dolog lenne, ha fizetést igényelnének az ideális lelkiülettől világboldogító szövetkezetektől.

Pedig a mai realis korszakban madárdalból májusi levegőből virágillatból, üres hazafias phrasikból megélni nem lehet. A létért való küzdelem nehéz, megfeszített erővel kell dolgoznia az egyéneknek, a testületeknek, a társadalomnak, az államnak, hogy a naponként élesbedő versennyel lépést tartva létét fenntartsa. E nagy harcban természetesen az erősebb elnyomja a gyöngét, és a hol nincs elég szellemi és anyagi erő, annak vesznie kell.

Gyakran látjuk, hogy egykoron nagy hatalmas pénzintézetek vagy más egyéb vállalatok omolnak össze a rossz üzleti viszonyok folytán, hogyan prosperáljon tehát egy gyenge kis szövetkezet, mely piczike kis pénzecskejével ugyan oly kockázatokat

vállal magára, mint milliókkal rendelkező intézetek. Képesek-e az elvált kötelezettségeknek megfelelni? Vizsgáljuk csak mikroskoppal és bonczkés-sel az cikkíró ur által oly nagyon melegen tetett biztosítási szövetkezeteket, és a már megalakult „Országos Magyar Kölcsönös Biztosítási Szövetkezetet.”

Ezen szövetkezet megalakult 100.000 frt alaptőkével és óriási reklámmal a hazafiasság csengő jelszavával kezdte meg működését, sokkal kisebb díjak mellett, mint a részvénytársaságok, gondoskodtak is róla, hogy ezen olcsó díjtételek mennél szélesebb körben kiboltassanak, de bölcsen elhaltatta a reklámokból a következő kötvény feltételeit:

8. §. A kár bejelentendő három nap alatt, mivel a fél másképp minden kártérítési igényeitől eselik.

13. §. Ha a biztosítandó tárgy elég és nem volt a jelzím kifüggesztve, a káros fél semmit sem kap.

18. §. Ha valaki nincs megelégedve a kártérítéssel a szövetkezet vagy annak ügynöke ellen kártérítést nem követelhet, miután akkor minden kártérítési igényét elveszti.

23. §. Ha a szövetkezet üzlete vesztéssel záródik, a felek dupla díjat tartoznak fizetni.

Ezen rendkívül liberális és hazafias feltételek a bevallásról természetesen hiányoznak, és csak a kötvény átvétele után olvashatják a felek, mikor a bevallást előzetesen már aláírták, és így a visszalépés már nem lehetséges.

E feltételek már magukban véve elégségesek volnának, hogy mindenkit elriasszanak a „liberális és hazafias” szövetkezetektől, de lássuk mi történik károk esetén.

A „hazafias” szövetkezet annyira bizik a felek hazafiságában és önjerejében, hogy semmit sem viszontbiztosít, míg az intézetek számolnak az esélyekkel, és védik magukat viszontbiztosítás útján.

Tehát az elvállalt összes kockázatot maga a szövetkezet viseli. Dicső, bátor dolog, és helyes is, ha a vezérő férfiak közeli, vérrokonságban vannak az olympusi istenekkel, és előre tudják, hogy kockázataik közül hogy a kár, az intézet-e, egy vetést sem ver el a jég. De ha nincs úgy, akkor mi történik? Egy nagyobb gazdasági kár, helység egész, gyáréges, gyakrabbi normalis tüzesetek, egy erős jégjárású év az egész csekély díjbevétel felémészti, még akkor is, ha a szegény felek a kötvény értelmében duplázzák a díjakat, a csekély tőke is elenyészik, viszontbiztosítójuk pedig nincs, mi pedig egy solid biztosító intézetnek az abeje, mert tűzkár esetén ezek a kár egy részét megtérítik, és így az intézetet annyival kevesebb vesztés ér. De a szövetkezetnél ez sincs meg, és így az egész kár saját számlájukat terheli. Ezekhez járulnak még az előbb említett „kulans” kötvényfeltételek, melyek még mézes madzagok kíséretében sem volnának alkalmasak, hogy feleket nyerjenek vele, ha a felek ezt előre tudnák. De nem tudják, csak későn.

Ez tehát az ígért föld, hová a cikkíró-apostol ur vezetné az ő istenfélő jámbor hiveit! Ilyen szövetkezetek alakítását hozza javaslatba az emberiség hasznára és üdvére! Ez legyen a minden testi és lelki fájdalmakat gyógyító serum?!

Látjuk tehát, hogy az alakítandó szövetkezetektől a nagyközönség ugyan semmi jót sem remélhet, legfőkébb a névtelen cikkíró ur talán — egy vezérigazgatói állást.

Szántó Ferencz

H I R E K.

— **Eljegyzés.** Choma Ödön ur a gróf Andrássy Aladár szigetvári uradalmának gazdatisztje eljegyezte Fenyőssy Margit kisasszonyt, Fenyőssy Ödön szigetvári főszolgabíró kedves szép leányát.

— **Blaha estély Kaposvárott.** A kaposvári keresk. ifjak egylete az elnök Klein Gyula kezdeményezésére Baró Splényiné Blaha Lujza Ó Méltóságát felkérte, hogy az egylet által a farsang folyamán rendezendő hangversenyen közreműködjen. Az ünnepektől megváltó egy az elnökséghez intézett levelében kiltatásba helyezte jövetelét és így valószínűleg nemsokára egy ritka műélvezetben fogunk részülni és a nemzett csalóánya dalaiban gyönyörködni. Mondanunk sem kell, mennyire örvendünk már előre is, mert Kaposvárott csak igen ritkán üdvözölhetünk ily előkelő művésznőt, és már most hívjuk fel a nagyközönség figyelmét ez estélyre. A további részleteket, műsort, mihelyt elkészül közölni fogjuk.

— **Piknik.** A főgymn. ifjuság folyó hó 19-én a városház termében pikniket rendezett, melyen annyi fiatal ember jelent meg, mint báli termekben is ritkán láthatjuk. A mulatság a késő hajnali óráig tartott, a mulatság jövedelmét, csupa serdülő ifjú részvételével, a szőlő rózsa-bimbók, járták fíradhatatlennül, a szőlő rózsa-bimbók mellett. A jelen volt

kisasszonyok névsora: Bereczk Amália és Gizella (Bánya Pa) Bozókai Erzsé, Donner Jolán, Fényes Mariska, Hollósi Irén és Iza, Janesovics Irma, Jüngling Gizella, Kapotsfy Irma, König Mariska, Lesinger Irma, Mayer Irma és Matild, Papp Klema, Pincsek Emma és Gizella, Rosenberger, Rusznyák Bözsike, Schwarz Karolin, Stern Emma, Szigethy Gizella, Szilárdy Elvira, Weiler Irma.

— **A kereskedő ifjak egylete** február hó 2-án felolvasással és szavalattal egybekötött házi estélyt rendez. Tagok által bevezetett vendégek szívesen látatnak.

— **Hangverseny Csurgón.** A csurgói ev. ref. főgymn. ifjusága 1895. évi január 31-én, a „Korona vendéglő” nagytermében táncszal egybekötött zártkörű hangversenyt rendez. Személy-jegy 1 frt 50 kr., Család-jegy 3 frt. A tiszta jövedelem az intézet kebelében fennálló egyesületek javára fordítatik. Kezdeté fél 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Műsor: 1. Gounod: „Faust ábránd.” Előadja az ifj. zenekar, 2. „Feltámadás.” (Várdi A. dr. Iskariót cz. tragoediája 5 felv. 1 jelenet.) Előadja Székely J. 7 o. t. 3. Várdi A. dr. „Petőfi a Hortobágyon” zene-kísérettel szav. Király G. 7. o. t. 4. Zolner: „Étlap” énekl. az ifj. férfiak. 5. Gabányi A.: „Egy ideges ember.” (Monolog). Szav. Csorba L. 8. o. t. 6. Bethoven: a. Adagio b., Seherzo vonós négyes. 7. Beleznyay A.: „Népdalok.” Énekl. az ifj. vegyeskar. 8. Abt F.: „Dalra.” Előadja az ifj. vegyes- és zenekar.

— **Szukits János** ismeretes büntnyében, — melyben a kir. Curia 3 hó fogházig terjedő ítéletét folyó hó 16-án hirdette ki a kaposvári kir. tvszék, mint értesülünk Szalay Károly védő perújítási kérelmet nyújtott be, melynek a kir. tvszék Horkay bíró referálásával helyt is adott. A kir. ügyészség elutasító indítványa dacára tehát ezen per valószínű hogy újból fog tárgyalatni.

— **A kiállítás nem halasztatik el.** Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter, mint az országos bizottság elnöke, sajnálatát fejezte ki a felett, hogy még mindig merülnek fel hírek és mozgalmak, melyek az ezredéves kiállítás elhalasztására céloznak. A leghatározottabban kijelentette a miniszter, hogy e mozgalmakkal szembe kell szállani mert semmiféle ok nem forog fenn arra nézve, hogy az elhalasztás csak szóba is kerülhessen. Az előmunkálatok igen arányosan haladnak, a kiállítás ügye iránt általános az érdeklődés, a bejelentések nagy része beérkezett, a kiállítók lelkes közreműködése biztosítva van, az építkezés tulnyomó nagyobb része beérkezett, az ez év folyamán végre lesz hajtvá, szóval a kiállítás ügyében mindenütt és minden irányban megvan a kellő lendület és így az elhalasztást czélzó híreket a kiállítás igazgatósága csak olyan kíséretnek tekintheti, melynek nincs semmi realis alapja. Ezek tehát figyelembevételre abszolote nem számíthatnak. Az érdekelt közönség jól teszi, ha ilyen hírek által a kiállításra való készülődésének munkájában magát meg nem zavartatja.

— **„Mert nincs bajusza.”** Mulatságos, eset történt a minap Szegszárd község pénztári hivatalában, hol a csöszöket akarta a pénztárnok kifizetni. A papir egy forintos államjegyek már nagyrészt be vannak vonva, így tehát a pénztárnok ezüst 1 frtossal akarta őket kifizetni. A kifizetés meg is történt. Azonban a csöszök tartva a régi közmondást, hogy a pénz olvasva jó, a pénztárhelyiségben kezdtek pénzüket számlálgatni. Feltűnt pedig a pénztárnoknak, hogy már igen soká folgalatoskodnak a pénz-olvasással, megkérdezte őket, hogy miért vizsgálják oly soká az ezüst forintokat? A válasz az lett, hogy már bevégeztük a sorunkat, hanem ezt a 30 darab ezüst forintot nem fogadhatjuk el, mert nincs s rajta a király bajusza, így hát biz az már csak 70 krajczárt ér s annyiban fogadják el az urasági erdőben is. A pénztárnok csak ámult-bámult, mert még ily ezimen nem adtak neki vissza pénzt — s aztán szemügyre véve az ezüst forintokat, el kellett ismernie, hogy biz azokról, régi voltuknál fogva lekoppott a király bajuszt jelző kidomborodás. Hanem azért mégis csak sikerült az atyafiakat meggyőznie, hogy teljes 1 frt érteke van még a forintoknak, bár a piacokon is tartja magát az a tévhít, hogy biz azok ezidőszert már 70 krt érnek. Hát bizony különös, hogy még a szegszárdi kereskedők között is akadnak olyanok, kik az ilyen 1858—59. 1860-ban készült osztrák ezüst egyforintosokat vonakodnak elfogadni egy forint értékben, holott tudniok kellene, hogy ezek az ezüst bajusztalan forintosok mitsem vesztek értékükből.

— **Színészet Siófokon.** Füredi Miksa színtársulata működik néhány nap óta Siófokon, a közönség azonban nem pártolja a jó társulatot eléggé. Eddig színre került: „Nagymama,” „Dolovai nábob leánya,” „Válás után,” „Kintornás család” és „Próbaházasság.” A társulat jobb tagjai: Füredi igazgató, Fürediné, Kardos József titkár, Kardosné, Nagy Vilmos, Csatári A., Vámosi, Ujvári, Bányainé, Eöriné, B. Mikó Gábor, Medgyaszay Karolin, Faludy A., Békásy S., Barcza E.

Az ökö mint forgalmi akadály. E napokban a Bácsról induló vonat egy különös okból érkezett nagy késéssel Szigetvárra. Egy ökö ugyanis a mozdony elé szaladt, és azt szarvaival folyton öklözte, annyira, hogy a vonat kénytelen volt lassabban menni, és csak nagy késéssel érkezett be Szigetvárra.

A téli halászat a Balatonban. Nagyon sok a panasz az idén a balatoni halászatok közt. A viszontagságos időjárás minduntalan megakadályozza őket jövedelmes keresetükben. A halászat ismét megakadt a Balaton jegén. A halászat ritkán küzdöttek annyit a rossz idő szeszélyével, mint az idén. Először a Balaton későn fagyott be, akkor sem jól; sem víz, sem jég nem volt, aztán pedig megjöttek a viharok, ködök, hóesés. Alig mentek rá a jégre a halászatok, megint le kellett jönni, pedig a Balaton összes partvidékén több száz családnak telben halászat a kenyere. Ez a nagy csapás most kétszeres súlyllyal nehezedik a balatoni halászatokra.

CSARNOK.

Ami bucsuzásunk.

— Zsuzsikának. —

Nem volt a mi bucsuzásunk
Oly érző oly megszokott;
Nem játsztunk el modern válást,
Oly megújulásig sablonost . . .

Körülöttünk a természet
Lassu kínos haldoklása
Nem döbentett meg bennünket,
Nem gondoltunk elmulásra.

Bárony kezd, hogy megfogtam,
Ugy előtűnt a melegség . . .
Ennek a percznek gyönyörét
Azóta folyton érzem még,

Vajjon látjuk e még egymást?
Mosolyogva csak azt kérdtet
Megi tasodva mondtam én:
Visszajövök egykor érted!

És elváltunk. — Édes ajkad
Oly biztatóan mosolygott . . .
Nem játsztunk el modern válást,
Oly megújulásig sablonost! . . .

Huszár Dezső

Sz. kisasszonyhoz.

Írta: Ali.
Cseng a zene szól az ének
Mind mulatnak a legények
Csak én sírok egy magamba
Magányosan, elhagyatva.

Busan, sírvá könyörögtem
Ne menj bába én nélkülöm
Ne vigadj te mikor sírok,
Mikor mulatni nem bírok.

De hiába volt minden szó
Akadt nálam jobb udvarló
Mert hisz a te hűtlen szíved
Napról napra másba szeret.

Most itt ülök ide zárva
Elhagyatva mint egy árva
Hanem majd még itt az óra
Vigyázz kis lány ezen szóra!

Egy kiégett szív.

(Karczolat.)

Írta: Dömötör Béla.

Szobája ablakában áll s félretolja a nehéz selyemfüggönyöket . . . Olyan sötét neki ez a szoba, de talán az egész világ is!

Hosszan, merengve tekint végig a hóval fedett tájon, a mint a metsző téli szél meg-megrázza az árok partokat ellepő kopár galyakat; szilaj haraggal kap bele az ördögcsékek száraz kórójába, melyet vad tánczban kerget végig az ugar fagyos rögein, mintha jelképezni akarná a föld birtokosának sivar, örömtelen életét, melyet szintén így kergetett végig a multba, a szenvedélyek, az indulatok forró láza.

A hamvas ólomszürke felhőkön néha-néha át akar törni a hunyó nap egy halavány csillága, de hasztalan iparkodik a felhők nehéz, sűrű rétegével megküzdeni, mely gyászlepelként borítja be az eget s a láthatárra hajolva, összefoly annak homályba vesző körvonaláival . . . lassankint megelevenül képzeletében a sötét kis szoba, melynél sötétebb talán csak a sir és az ő szíve lehet, lelkében megcsendül az emlék halk zenéje és susog neki a rég mult időkről bú-bájos meséket, mikor még édes anyja puha, meleg keze simítá el homlokáról lágy fürteit, nagyot sóhajtván fordul el az ablaktól s leeresztí a függönyöket, hogy hadd legyen minden egészen sötét . . .

Lassan, kimért léptekkel kezd járkálni, léptei

tompán visszhangoznak a parquette koczkázatán. Gondolatai eközben, mint a sötét madárraj szállnak vissza a multba, a mult szép napjaihoz. Magányos szobájába képzelettel azt a csodásan szép, halvány nőt nagy világos kék szemével, melyek egykor oly végtelen boldogságot ígértek neki. Azt gondolja, hogy puha, rugalmas pamlagon ülében ül, feje odahajlik keblére, finom fehér kezecskéje simogatja lázas arcát. Mintha most is hallaná, amint mély zengésű hangjával azt suttogta:

— Szeretlek . . . szeretlek!

Majd fényes, kivilágított tánczteremben látja, amint körülötte fény és pompa tündökölt, csak rajta ömlött el nemes egyszerűség. Minden szemből merész kihívás. büszke önértet, hódító fölény, kicsapongó kedv sugárzott, csak ő sűt le szerényen azokat a ragyogó, kék csillagokat, csak az ő bájos angyalareza volt szele, mint egy fehér lilium. A zene árja észbontólag járta be a délszaki növények bódító illatával telt, nagy táncztermet, melynek illatos levegője akarata ellenére is rajongó érelemmel töltte el szívet és szerelmittasá tette abba a kis bájos gyermekbe, ki a sok viruló róza között olyan volt, mint a kis mezei ibolyácska, mely elbukik a bokrok hús, sötét árnyékába, s ha a napsugarak föl is keresik, nem játszik tarka színeket. Pedig boldog volt. Talán sokkal boldogabb azoknál, kiknek arca oly lázas piros volt a sok izgalomtól. Érezte, hogy szeret és hogy viszont szeretetik. Mintha most is látná hogy lángolt a szende arc, midőn karjai körülifogták lenge derekát. Ilyen lehetett a hajnal pirulása a fehér lilium szirmain . . . Mikor a szédítő keringő után egy fölkébe vonultak vissza, hova csak néha-néha csapott a részegítő zene egy-egy tört hangja, hogy remegett kicsi, fehér kacsója az övében. Illatos, fűtős fejét oda hajtotta az ő dobogó szívére, melyet arca oly nagyon-nagyon betöltött. Boldogan suttogtak egymásnak sirgató, zavartalan boldogságról, mely szerelmükről s lágyan ömlő suttogásaikat nem zavarta más, mint a bálterem hangos zsvivájából átsűrűdő zene egy-egy oda tévedt melódiája . . .

Hova lett a szép nő, hova lön ígéréte?

Füstgomoly, pára volt, mely talán csak azért volt oly rövidke, édes álomhoz hasonló, mert neki oly szépet álmodni sem szabad.

Lassan lehajtja fejét, szeméből égő könny-cseppek gördülnek alá. A képzelet lüvös tükkörében újabb és újabb képek váltják fel egymást mint a ávol homályból fel-felcsillamló játszi fény tünik fel előtte az, midőn egykor, sok évvel ezelőtt halk, félénk kopogást hallott ajtaján és pár percz múlva előtte állt „Ő,” feketébe öltözve, testben és lélekben megtörve . . .

Mily halavány volt arca, mely akkor, midőn vele megismerkedett csak úgy égett a boldogságtól. A szép szelid vonások, hogy megváltoztak. Az idő és a szenvedések letörültek arczáról az ifjuság bú-bájos himporát, azoknak a kék csillagoknak a fénye is meg volt törve! Homlokára mélyen véste oda bélyegét a bánat keserű érzete, csak a szendesség és szelidség volt még meg szépségének romjain.

És akkor ő nem tudott meghocsájtani neki, nem tudta feledni azokat az egető szenvedéseket, melyeket talán akarata ellenére okozott szívének. Kegyetlenül elütte magát — meghalni. Megsértett büszkesége még akkor sem ismert kiméletet, mikor megtörve látta azt, kire szívének legszebb érzéseit pazarolta. Oh! ha akkor tudta volna, hogy nem hűtlenségéből, hanem anyjának nagyravágyó tervei taszították szegényt egy gyűlölt ember karjaiba. Oh! ha tudta volna! . . . Mikor megtudta, akkor már késő volt, akkor már a hű szív megszűnt dobogni;

— rég porladozott egy kis sirhant mélyében. Sok könnybe, sok szenvedésbe, sóhajba került neki meg-gondolatlan, kegyetlen lépése, melyért oly igen nagyon megbűnhődött. Fülében cseng, amint zokogó szemrehányással mondá: „Oh! te szivtelen,” s arczán a lélek elviselhetetlen fájdalommal távozott tőle azóta nem látta többé soha, . . . soha!

... Egy távoli utszéli korcsmában pásztor legények mulatnak, kicsillan a fény az ablakon s a zene hangok foszlányait hozza fülébe az éjjeli fuvalom. Valami nép dal hangjai voltak. Jól ismerte ő azt! . . . Önkénytelen utánna dudolá a dal fájó, kesergő vég-sorát:

— Hogy az egész Tisza mentén,
Nincsen olyan árva mint én! . . .

Nyilttér.*)

F. hó 11-én lakásomban tűz ütött ki, mely összes ingóságaimat elpusztította. Daczára annak, hogy az üzlethelyiségben tényleges tüzkár nem volt, a **Fonciére Pesti Biztosító intézet kaposvári főügynöksége** melnyél áruaktáram biztosítva volt, a füst és korom által az árukon okozott értékesökkenési kárt oly kulánsan liquidálta és pontosan fizette ki, hogy kellemes kötelességemnek tartom legmélyebb köszönetemet kifejezni, és nevezett intézetet a biztosító közönségnek legmelegebben ajánlani.

Kaposvár, 1895. január 23.

Révész József.

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

4103. sz.

tk. 1894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tabi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy közados Herr János tabi lakos ellen a esódtömög értékesítésére s czéljából végrehajtást (a tabi kir. járásbiróság) területén levő a tabi kjbiróság területén fekvő a tabi 351 sz. tjkvben foglalt 93. hrsz ingatlanbóli illetőségére, vagyis az egész ingatlanak osztatlan 1/2 részére az árverést 512 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1895. évi márczius hó 28-ik napján d. e. 10 órakor alulírott bíróság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% vagyis 51 frt 20 krt készpénzben vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tabon, 1894. évi november hó 19-napján.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Vajda

kir. járásbiró.

A mezőgazdasági ipar-részvénytársaság kaposvári béruralmán eladás alá kerül: **Siementhal kerestezési tenyész bikák, fehér szőrű mangolicza faj tenyész kan és emse stüldök; továbbá vetőmagvak: Goldon-Melone, — Chewalier és Hama árpa, takarmányrépa luczerna és különféle fűmagvak.**

Kaposvár, 1895. január hó.

RENNER,
igazgató.

UJ SZÁLLODA.

Van szerencsém tisztelt értesíteni a n. érdemi helybeli és vidéki közönséget, miszerint

Kaposvárott

sétatér-utca 10. szám alatt levő házban egy diszes szállodát, kávéházat, éttermet és sörsarnokot rendezek be, melyet e hó folyamán a közforgalomnak átadok.

Szállodám és egyéb felsorolt mellékhelyiségek a mai kor igényeinek teljesen megfelelően csinosan lesznek berendezve, minden helyiség villamosvilágítással ellátva.

Egészséges, világos szobáim berendezése kiváló gonddal történik.

 Pontos, gyors és olcsó szolgálat.

Megbízhatóság, étel és italokban nagy választék, tisztaság és kitűnő minőség tekintetében üzleti szakékpzettségem biztosítékot nyújt, s általában törekvésem lesz a nagy érdemi közönséget legnagyobb mértékben kielégíteni.

Szives pártfogását kérve

mély tisztelettel vagyok

a n. é. közönség alázatos szolgálója:

Meiszner András,

szállodatulajdonos.

ELSŐ KAPOSVÁRI

ZONGORA,

HEGEDÜ,

CZIMBALOM,

POLYPHON-ZENELŐ STB.

FINOMABB HANGSZER

RAKTÁR.

IFJ. WIMMER JÁNOS

hangszer technikus.

Kaposvár Korona utca 5. sz. a.

(Hittaler-féle házban)

megnyitott hangszer raktárát alólirott a m. t. vevők figyelmébe ajánlja.

A leghirebb bel- és külföldi gyárakból való hangszereket gyári áron s öt évi jótállás mellett elad. Készleten nem levő zongoráknak stb. hangszereknek eredeti gyári áron megszerzését bármely gyárból közvetíti.

Régi zongorákat ujakkal becserél, avagy azok alapos kijavítására vállalkozik. Zongorák jutányos áron kölesön kiadatnak.

 Zongorák hangolását

ugy helyben, mint vidéken azonnal pontosan teljesíti.

A külföldi nevezetesebb gyárakban töltött több évi alkalmazás és szerzett technikai ismerete ezen üzletében szakavatottságát biztosítja, miért a n. é. közönség szives pártfogását kéri

IFJ. WIMMER JÁNOS.